

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Julianes Giftermaal

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Julianes Giftermaal", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 214. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-blich05-shoot-workid70772.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Julianes Giftermaal

Novelle af P. Sp.

Gjennemseet, rettet og forbedret af

S. S. Blicher.

Første Capitel. Barnets Navn

Der var svære Debatter paa Tidselholt om hvad Barnet skulde hedde (jeg tillader mig at bemærke: at det dengang endnu ikke var født, men det var nær ivente).

Min Fætter og jeg, som just vare i Besøg paa Gaarden, bleve af Justitsraadinden anmodede om at tage Sæde i Raadet (naturligviis ikke for at sige vor egen Mening, men for at tiltræde hendes).

Hun indledte selv Congressens Forsamlinger med en Tale, i hvilken hun søgte at beviise: at Barnet nødvendig blev en Pige, og at hun selv følgerigen burde opkaldes. - Justitsraaden, hvem hun, efterat have endt sit Foredrag, opfordrede til at give sin Stemme, tog først tre lange og fulde Drag af Piben, og udtalte derpaa den Mening: at det var ham ligegyldigt, hvad Barnet kom til at hedde, naar det ikke blev "Mistmad." - Denne Erklæring fremkaldte en Tilretteviisning af Præsidentinden; som dog ikke havde anden Virkning end nogen større Hurtighed i Røgpustene.

Nu tog jeg Ordet og foreslog: at opkalde begge respective Bedsteforældre. Jeg gjorde mig selv indvortes tilgode over dette, efter min egen Mening, ypperlige Mediativ. Men Justitsraadinden omstyrtede det strax med det ubesvarlige Spørgsmaal: "Hvis Navn skal saa være det første?"

Conferencerne vedvarede endnu en god Stund; og Fætter havde ikke opladt sin Mund, førend Forsiddersken tilspurgte ham. - "Maae jeg bede om Skrivetøi;" svarede han, "jeg troer, at en saadan Materie bedst behandles skriftligt." - Vor Frue skottede heel mistænkeligt til ham; men Justitsraaden hentede strax det Forlangte. Fætter gik hen til et andet Bord, skrev, lagde sammen, forseglede, skrev uden paa, og flyede vor Mand det. Han læste Udskrivten, og lod gaae videre til os Andre. Hvad stod der?

215

216

*"Heri Barnets Navn,
at aabne, naar det er døbt."*

"Men Hr. Pastor!" raabte Fruen (hun raabte virkelig) "hvad lære vi heraf?" - "At Barnets Forældre" svarede han, "selv bedst raade for, hvad det skal hedde." - "Hvorfor har De da skrevet Navnet herinden?" spurgte hun. - "Det er blot Gjætterie," sagde han "men som jeg ikke tillader mig at gjøre bekjendt før den fastsatte Tid."

"Nu, hvad kom saa Barnet til at hedde?" spørger du, min vakkre Læserinde! - Du maae vente, min Elskelige! Fætters Billet er en forseget Depeche, der først maae aabnes paa en vis Højde. - "Men hvortil saa denne Præken uden Text? Denne lange Passiar om Noget, der egentlig er Intet?" - "Min Naadige! det er hverken Passiar eller Præken, men en Disputats." - "Da er det Skade, den ikke var paa Latin."*

2. Barselgilde

Justitsraadinden er en overmaade god og blid Kone, naar der ikke gaaer hende noget imod, og hun kan faae sin Villie i alle Ting; men i modsat Fald, kan De være overbeviist om: hun er selv hjemme. Hun havde nu troet saa ganske bestemt - og det kunde hun have Grund til - at hun, og ingen Anden, skulde bære Barnet. Det var vel ikke saameget for Barnets Skyd eller for Daabens; men jeg skal sige os: hun havde anskaffet et splinternyt Christentøj til Barnet, og en ny Silkekjole, og det af det allerdyreste Slags, til sig selv, foruden et Hovedtøi, der spotter enhver Beskrivelse. Saa kommer rigtignok Indbydelsen til hele Justitsraadens; men Juliane anmodedes om at holde Barnet over Daaben. Vred blev Fruen, det kunde jeg see, skjøndt hun ikke sagde Noget; men da hun var kommen ud i Kjøkkenet, saa fik hun Luft, og det saa overflødigt, at Een af Pigerne græd og en Anden sagde sin Tjeneste op. Den gode Justitsraadinde var muggen i tre hele Dage efter; og havde det ikke været for hendes nye Kjole og Hovedtøi, tør jeg sværge paa: hun var bleven hjemme fra Barselet. Christentøiet bad Juliane om at faae; men hun svarte ^{*} 217 hende hverken værre eller bedre end: "Det kan ligge, til Du selv engang skal have Barn i Kirke." Det stakkels Pigebarn blev baade rød og bleg, og gik ind i sit Værelse, hvorfra hun ikke kom tilbage den Dag. Hun har rimeligviis skrevet nogle følelsesfulde Bemærkninger herover i sin Dagbog. Jeg vilde gjerne endnu engang have krøbet bag ved hendes Seng, og sprunget ud ad hendes Vindue, naar jeg bare kunde faaet Fingre i Bogen; men siden hiint Uheld passer hun bedre paa dette vigtige Document. - Nu videre frem i Historien!

Begge vi snurrige Fætttere bleve ogsaa indbudne til Barselgildet; og vi lovede ogsaa at komme; der var jo ingen Tvivl om, hvordan Beværtningen vilde blive, for det gaaer nu altid saa haardt til med den Første, og Secretæren var ikke fornagled.*

Da Budet var borte, siger jeg til Fætter Steen: "Hør!" siger jeg, "der maae dog en Sang til." - "Fætter Peer!" siger han: "Du kommer nu altid stikkende med dine Viser ved hver en Leilighed; jeg troer du kunde synge over en Pandekage." - "Hvorfor ikke det?" siger jeg; "naar det var en af disse tynde med Syltetøj paa." - "Nei" siger han, "det Slags har en lærd Justitsraad i Kjøbenhavn fordærvet for mig." - "Hvorledes det?" siger jeg. "Jo" siger han: "det fede og flade Lolland med sine mange røde Herregaarde har han engang lignet ved saadan en Pandekage." - "Aa Snak!" siger jeg; "han har meent en Fleskpandekage; men skal man saa gjøre en Vise?" - "Hm!" siger han, "lad os saa gjøre en i Fælledskab! Du hverandet Vers, og jeg hverandet; men ingen maae see den Andens, før det Hele er færdigt." - Derom bleve vi strax enige; saavel som derom, at Sangen samlet skulde udgjøre sex Vers til den Melodie: "En tungsindig, en tungsindig melancholisk Mand." Vi toge uden Ophold fat paa Værket; og det gik godt frahaanden: inden en halv Times Forløb bleve vi begge paa eengang færdige. Det var et Arbejde i sit Slags, vi morede os selv over det, for hans Vers vare alvorlige, og mine lystige. Det var poetisk Mosaic; men Fætter lignede det ved den gamle græske Maske, der leer med den ene Side, og græder med den anden. Naar jeg paa min Side lovede den unge Dame, at hun skulde komme til at dandse paa Roser gjennem Livet, saa kom Fætter paa hans Side med "Træden paa Torne." Talte jeg om Myrther, talte han om Cypresser. Havde jeg en Forglemmigei, saa havde han en Malurtstængel. Og saaledes hele ^{*} 218 Veien. Justitsraaden lignede vort Tvillingfoster ved Aprilveir. Jeg anseer det for overflødigt, her at lade den aftrykke; thi enhver Læser kan af de opgivne Ingredientser lave den efter sit eget Behag. Jeg iler til Festen.

Først fik vi Damp-Chocolade, og derovenpaa Liqueurer; blandt hvilke jeg bemærkede baade Usqvebaugh og Curacao. Og da vi saa kom af Kirken, saa fik vi først en Skildpaddesuppe, rigtignok kun "forloren," men ingen engelsk Mockturtle kunde være bedre. Saa kom - - - - -*

Da vi havde drukket Caffé,** bad Justitsraadinden mig om at see at faae hende fat paa Juliane, der, siden vi stod fra Bordet, ikke havde ladet sig see. Jeg gik, og ledte baade her og der forgjæves. Omsider kom jeg forbi en Dør, indenfor hvilken jeg hørte Een synge - det var hende; og det var en Vuggesang, hun foredrog med en saa smeltende Ømhed, at jeg uvilkaarligt ønskede mig i Barnets Sted. Men den lille Stakkel vilde hverken vide af Søvn eller Sang; den secunderede rigtignok, men i en ganske anden Toneart. Juliane brød pludselig af, Døren stod paa Klem. Jeg keeg ind, og saa hende tage Barnet op af Vuggen, kysse og kjertegne det med en saadan Inderlighed, at jeg i mit Hjerte gjentog hiint barnlige Ønske. Nu taug den Lille. Ja det skulde jeg ogsaa have gjort, naar det havde været mig, tænkte jeg.

Idetsamme gik Gaarddøren op, jeg trak mig tilbage, og ind traadte Secretær Skov med en ung Herre, hvem jeg strax vilde svoret paa, var hans Broder. Og som saadan blev han mig ogsaa i Hast forestillet. "Allerførst" sagde Secretæren derpaa til ham, "maa jeg vise Dig mit Hjertes kostbareste Juveller!" Dermed trykkede han den Dør, som jeg var traadt fra, halvt op, og lod saa Broderen træde foran sig derind, Den yndige Pige reiste sig med Barnet ved den fyldige Barm, idet hiin bukkede og sagde: "det glæder mig at gjøre min Broders Kones Bekjendtskab, og dit -" "Nei, nei! det er min Kones Søster", raabte Secretæren, "nu skal jeg hente hende selv." Hermed ilede han ud ^{**} 219 igjen. Jeg blev staaende paa mit Sted ved Gangvinduet, saaledes at jeg kunde see ind i Barnestuen.

Jeg blev snart oplyst om, at den fremmede Skov var ganske uventet kommen hertil fra en flereaarig Udenlandsreise: at han var Maler, Ungkarl, og veludrustet med det Metal, som bruges til at forgyldte baade Skilderierammer og meget andet i Verden. - Men af saadan en Kunstner og Verdensmand at være, bar han sig i den deilige Julianes Selskab meget keitet og kluntet ad. I Førstningen lod det, som om han var bleven bange for hende - og det var saamænd uden Grund - for han stod saa stille og hartad livløs, som havde hun

været en Crocodil, eller en Basilisk, - (Siden, da jeg hørte hvilken Profession han var af, indbildte jeg mig, at han leed under en pludselig paakommen Malerparalysis, et Studium af denne levende Model - Forbi!)

Hun blev ogsaa forlegen over hans Forlegenhed, men samlede sig dog saameget, at hun kunde spørge: "hvem hun havde den Ære at tale med?" (Det var i Grunden et sært Spørgsmaal, for de havde egentlig ikke talt med hverandre - undtagen med Øjnene, og det er et ugrammatisk Sprog.) Han sagde sit Navn, og saa var den Samtale ude. Men lidt efter saa fik han Munden paagang, og spurgte: "hvad den Lille heed?"* Da han havde indhentet Underretning herom, syntes han at grunde meget dybsindigt herover. Og det forstaaer sig selv: der kan være meget at tænke over Navnetymologien, som nu for Exempel, hvoraf "Juliane" deriver sig, og hvorfor det er kjønnere end "Geedske" og "Øllegaard" for Exempel; men at anstille Sproggranskninger ligeoverfor en smuk Pige, synes mig ligesaa ubetimeligt som vanskeligt. Det viste sig ogsaa, at hans Betragtninger havde været af en høiere Art, idet han meddeelte Juliane sin Opdagelse: "at det saae ud til Regn." Det forekom mig, at han selv saae ud til Regn. Men, som De snart vil erfare: saa var det Storm. - Imidlertid forsinkedes Uveirets Udbrud ved Broderens og hans Kones Mellekomst.* 220 Og vendte jeg nu tilbage til Selskabet for at underrette Justitsraadinden om, hvor hun kunde finde sin Datter.

Hvad der videre tildrog sig ved dette Gilde, var ikke af særdeles Betydenhed, naar jeg undtager: 1) at efter Aftenspiisningen befandt Hr. Biborius sig lidt upasselig, og kom til at vomere. Da vi fik overmaade god og sund Mad, skrev jeg dette paa Viintapperens Regning; thi det forekom mig selv, at Drikkevarene vare for stærke, Det var muligen ogsaa Aarsag til: at 2) Kammerraaden forvekslede sin Kone med Stuepigen, og kyssede hende ganske eftertrykkeligt, og: at 3) Consistorialraaden ved Lombrebordet begik flere end een utilgivelig Feil. Tilsidst blev han ganske distrahit, som De selv vil indsee blot af dette ene Exempel. Han havde et Spørgespil i Tref: Manille, Basta, Damen, Knægten femte og en Konge (jeg havde spilt Solo paa det, for han havde en Dame garde og Renonce): Nu, saa siger han da; "Tilladt?" De Andre passede. Derpaa lægger han ganske rigtigt de tre Foser til den ene Side (jeg siger endnu: jeg havde beholdt dem og brugt dem som de vare) og Spørgespillet til den anden, og griber fat paa Talonen. "Hvortil?" spørger een af Medspillerne. Consistorialraaden seer paa ham, lægger Talonen bort, seer paa de tre kastede Kort: nej, de gav ingen Oplysning. Saa beseer han de sex andre, siger med en bestemt Tone: "Tref!" og tager atter fat paa Talonen. "Hvormange kjøber De?" spørger nu Baghaanden. Dette simple Spørgsmaal kan han ikke besvare, inden han har talt sine Kastekort. Naa, han vil da endelig kjøbe de tre Kort; men saa spørger Mellemaanden igjen: "hvori spiller De?" Hm! det kunde han ikke huske. Og Trediemand kunde heller ikke huske det; for begge Medspillerne sad og disputerede den hele Aften om en Hest - jeg veed ikke hvilken - som den Ene paastod, havde Beenspat, og den Anden Blodspat.

Det er en af mine Lombregler: at man hellere maae spille hurtigt slet, end langsomt godt; og derfor varede dette mig alt for længe. Jeg sad over, stod op, og sagde til Consistorialraaden: "der er Een ude, som vil tale med Dem." Den stakkels Mand var allerede saa medtagen, at jeg maatte hjælpe ham op, og tage ham under Armen. Da vi vare komne udenfor, siger jeg til ham: "Deres Højærværdighed er ikke vel, kunde De ikke have godt af en Smule Rolighed?" - "Tak, min Ven!" svarede han, "De er min bedste Ven paa Jorden." - Disse Ord rørte mig, for de kom fra Hjertet. Jeg ledte ham da ind i et 221 afsides Værelse, og satte ham i Hjørnet af en god blød Sopha, hvor han strax faldt i Søvn, og snorkede saa høit, at jeg alene var bange for, at han skulde vække sig selv.

Da jeg alt længe havde mærket, at mine to andre Medspillere ikke havde rigtig Hove* af Spillet, blandede jeg mig med dem, der gik løse og ledige, og morede mig en Timestid langt bedre end ved Spillebordet. Og saa gik jeg tilbage til den syge Consistorialraad. Ved min Indtrædelse vaagnede han, og befandt sig saa vel, at han kunde gaae ene. Da vi lykkeligt og vel vare komne paa vore respective Pladser, debatterede de to Andre endnu om den spattede Hest; og saa dybt vare de inde i denne Materie, at de slet ikke havde savnet os To; thi den Ene spurgte Consistorialraaden: "hvori spiller De?" - Hvad der videre tildrog sig denne samme Aften, anseer jeg for mindre vigtigt, og vil desaarsag slutte dette Capitel.

Jeg var længe i Tvivlraadighed, om jeg ikke ogsaa skulde stryge denne lange Tirade om Lombrespillet; men da jeg overveiede: at intet, som vedrører dette Æmne, bør ansees for uvigtigt; og at desuden min kjere Fætter, ved for stærk Strygen, kunde blive stædig, saa har jeg, i Haab om Overbærelse, ladet det staae. S. S. B.

3. Beileren

(Hvem Beileren er, det kan man sagtens gjætte sig til; men hvorledes han bar sig ad ved dette slet ikke uvigtige Hverv, det er hvad jeg nu skal give mig den ærbødige Frihed at fremstille:)

Der ere mange Maader at beile paa. Naar en Bonde frier, saa tager han to andre Bønder med sig; og saa gaae de ind, hvor den Udkaarede boer, sige "Goddag!" sætte sig ved Skiven, og lade sig beværte halve og hele Timer, og snakke imidlertid om alt andet, kun ikke om Frieriet. Naar man endelig har vendt den sidste Kaffekop, staaer man op, og tager til sin Hat; men en af Frierens Medhjelpere spørger, ligesom i Forbigaaende eller Udgaende: "om den røde (sorte, hvide eller brogede) Koe er fal? og til hvilken Priis?" Disse Spørgsmaal besvares ikke ligefrem eller bestemt, men med tilbørlig Forbeholdenhed, og foranlediger tilsidst en Contraqvæstion: "Hvem den Lysthavende * 222 monne være?" Adjutanterne "pege da paa den tause Beiler," og lægge til: "at han maaskee kunde faae Sind til at føre mere ud af Gaarden." Derpaa tales i samme Tone om en Hest, en Dragkiste, en Seng, o.s.v.; og langt om længe forlange Underhandlerne cathgorisk Svar paa det Spørgsmaal: "Naar nu Mads (Beileren) tager Maren (den ældste Datter) med, hvad vil I saa gie ham til i Penge?" - Denne Fremgangsmaade i Beilevæsenet kunde vi kalde den diplomatiske; thi en Regent frier ogsaa ved Gesandte, ja gifter sig stundom per Procuracionem - hvilket rigtignok ikke er i Bondens Maneer - for han handler ogsaa om Medgift i Guld, Landeiendomme, Sjæle - som det hedder paa Slavisk. - Vor Helts Methode var fra ovennævnte meget forskjellig; og troer jeg med Føie, at kunne kalde den Malerisk; som strax vil vise sig.

Maler Skov og jeg bleve snart intime Venner; det vil sige vi drak dus. Dette gav mig flere Rettigheder, blandt andre den: at gaae ind i hans Værelse uden at pikke paa Døren. Gaaer jeg saa en Dag derind - det var en tre Uger efter hans Ankomst - han var der ikke; men paa Staffeliet ser jeg et nylig fuldendt Malerie. Og hvad forestillede saa det? Juliane og ham selv paa Knæ foran hende. Han havde truffet hende saa godt, at det var umuligt at tage Feil. Af hans eget Ansigt var kun det halve synligt, men det var nok. Han saae ud, som vilde han til at græde (jeg synes, han borde smile; det lader dog altid kjønnere) - naa, som jeg nu ved mig selv gjør mine kritiske Bemærkninger over dette Konststykke, kommer min gode Skov ubemærket ind, og lægger sin Haand paa min Skulder. Jeg vender mig om og seer paa ham; og han seer paa mig igjen. - "Er Du min Ven?" siger han, "Ja F..... pidske mig, er jeg ikke," siger jeg. "Du kan vel begribe," siger han, "hvad dette her skal forestille?" - "Ja saamænd!" siger jeg, "Du gjør Hanebeen for Justitsraadens Juliane." Dertil gjorde han et Ansigt saa suurt som Consistorialraaden, naar han drikker Dagens første Dram, stampede i Jorden, og snærrede: "jeg tilbeder hende, Din Æsel!" - "Naa naa!" siger jeg, "har Du sagt hende det?" - Han rystede med Hovedet. - "Saa tael til hende om den Sag!" siger jeg. - "Tale" raaber han, og slaaer sig for Brystet, "det er Hjertet alene, som skal tale." - "Ja det skal hun blive klog af siger jeg; "nej brug Du kun Kjæften, og siig hende reent ud af Posen: "at Du har Lyst til at gifte Dig med hende." Ved dette velmeente Raad snurrede han sig rundt, stod derpaa bomstille, lod Hovedet hænge udover det forlibte Hjerte, 223 og hvidskede: "Peer! kan Du ikke saa ganske hemmeligt practisere dette her Malerie ind paa hendes Natbord!" - "Der er intet iveien" svarede jeg, tog Maleriet, der ikke var større, end at jeg kunde skjule det under min Frakke, gik, og satte det paa behørigt Sted. Jeg vilde ud igjen; men hørte Trin paa Gangen, og smuttede hen paa det bevidste Fjælested - bag Julianes Seng. - Hun kommer rigtig ind, seer strax Maleriet, træder nærmere hen til det, stirrer paa det, skifter Farve, folder Hænderne, hæver dem, og lægger dem under Brystet, fra hvilket de ogsaa udpressede et langt Suk, kaster Øinene op til Loftet, snurrer sig om, og løber ud. - Hohoh! tænkte jeg, hun capitulerer strax, hun iler at søge ham op, og saa sneg jeg mig ud efter hende. - Hun havde saa langt et Forspring, at jeg ikke kunde opdage, hvilken Vei hun havde taget. Der gik nemlig to Veie til Rørkjær, een for Kjørende, som var den længste, og en kortere for Gaaende; jeg valgte den sidste. Jeg tog Benene godt med mig; men der var ingen Juliane hverken at høre eller see; paa Rørkjær ikkeheller.

I Porten mødte mig den forelskede Maler: han saae ud, som om han vilde tigge sit Liv af mig. Jeg sagde ham nu, hvorledes Vedkommende havde baaret sig ad, da hun saae den maledede Kjærlighedserklæring, samt at jeg havde troet, at hun var løbet lige til Rørkjær, for at kaste sig i Armene paa ham. Herved bar han sig ad, som om Porten havde været ham for snæver; og jeg befrygtede virkelig, at han havde faaet en Skrue løs. Jeg raadte ham da, at tage sin Opreisning, hvor han havde faaet sin Skade, og følge med mig tilbage. Vi gik - det vil sige: jeg gik, for Han - snart dandsede han, og snart stod han stille, saa var han foran mig, og saa bagefter. Han teede sig ret barnagtigt; hvilket jeg ogsaa uden Forbeholdenhed sagde ham. Hertil svarede han ikke andet end: "Rend til Helvede og lik - etc." Jeg svarte ham igjen med et Skuldertræk. - Som vi nu vare komne midt ind i Lystlunden der ved Tidselholt, hvem seer jeg saa, uden hende selv, for hvis Skyld jeg nu havde gaaet meer end en Miil, og slidt paa mine Støvler. Hun sad paa en Træbænk, og vendte Ryggen til, men jeg kjendte hende baade paa Dragten og paa Figuren. Skov blev hende ikke vaer, for han havde Øjnene enten oppe i Trætoppene eller nede paa hans Støvlenæser. Jeg griber ham i Armen, dreier ham om til den Side, hvor vort corpus delicti befandt sig, peger og siger: "gaae nu, og bær Dig ad her, ligesom Du gjør derinde paa Maleriet! saa er Du forlovet inden jeg kommer til Tidselholt." Han gav et Skudder, som naar Een bliver 224 pludselig forskrækket; men jeg satte Mod i ham med den Forsikkring; at det ikke var noget Spøgelse han saae, men et levende Menneske med Kjød og Blod. Saa gik han, og jeg tøfled af til Gaarden - for jeg var baade sulten og tørstig - tænkende ved mig selv: "Quis cætera nescit?" som Skræderen i Aalborg saa smukt siger i een af hans erotiske Elegier.

4. Hindringer, hvilke dog lykkelig overvindes

Da jeg vaagnede den følgende Morgen (hos Fætterens), paakom mig Lyst til at erfare, hvorledes den forelskede Maler nu bar sig ad; thi jeg tvivlede aldrig paa, at han jo var langt "inde i den tredie Himmel." - Jeg gik først til Tidselholt: der var han ikke, havde heller ikke været der forrige Dag. - Jeg spurgte om Juliane: "hun laae endnu" - hedte det - "for hun var ikke saa ganske vel." - Det kan gjerne være, tænkte jeg og lod stryge ad Rørkjær til; men kom ikke videre end ud i Lystskoven - der sad vor Maler paa Bænken, De veed nok fra igaar. Jeg derhen, klapper ham paa Skulderen, og siger: "Jeg maae da gratulere Dig, min Ven. Fortæll mig nu, hvordan det gik til: hvad Du sagde og hvad hun saa sagde, etcætera, etcætera! Det skal more mig." - "Mig ikke" svarede han tørt og but. - "Da var det og bandsat" siger jeg; "hvordan kan det hænge sammen? hvad svarede hun da paa dit Andragende?" - "Hun sagde Nei," sukkede han. - "Men hvad skulde da det smage af?" siger jeg; "der skal Nogen see, hun vil gjøre sig kostbar." - "Ikke det" siger han, "men hun elsker en Anden." - Hermed rejste han sig og skreed med Hænderne paa Ryggen langsomt hjemad. - Hm!!! - Jeg satte mig paa meerberørte Bænk, for i Magelighed at begrunde denne mærkværdige Sag. Hvem kunde hun nu være forelsket i? Svogeren? det var ikke tænkeligt hos en Pige med hendes reelle Tænkemaade og gode Forstand. - Der var nu rigtignok den unge Præst i Hungerslev: hans Bønder holdt meget af ham; og jeg har hørt mange Damer sige om ham: "at han var sød"; men han var jo en fattig Djævel, der neppe havde Salt til hans Paaskeæg. - Det kunde snarere have være Forpagteren paa Gyldenborg: han var nylig bleven Enkemand, havde Mynter, og var en Mand i sine bedste Aar - jeg antog, at han var ikke saa farlig langt over de Halvtreds - men han havde en urimelig stor og rød Næse, og man vilde ogsaa sige, at han 225 pimpede lidt. - Naa, saa var der endelig mig selv: det er ikke umuligt, at baade Den og Den - jeg nævner ingen - kan have havt Godhed for mig; men havde det været Tilfælde med Juliane, saa maatte jeg dog have mærket noget; jeg kjender ogsaa lidt til Fruentimmer. Hm! lige nær var jeg. - Endelig opstod hos mig en Formodning om Mislighed i Forhørets Holdelse: at han enten havde qvæstioneret forkeert, eller ikke rigtigt opfattet Inqvisitindens Svar, hvisaarsag jeg ansaa mig beføiet til at henvise Sagen til ny og bedre Behandling. Jeg gik videre, og indhentede snart den ulykkelige Elsker; thi han havde kun avanceret et hundrede Skridt, og stod ganske stille foran en gammel Eeg, betragtede opmærksomt dens krogede, lavthængende Grene. Hvortil en saadan Green er brugelig for en desperat Elsker, det vidste jeg kun altfor vel, løb derfor til, greb om begge hans Arme, og raabte: "Menneske! hvad gjør Du!" - "Ingenting," svarede han; men blev endnu ved at see paa det ildevarslende Træ. "Kom!" siger jeg. - "Hvorhen?" spørger han. - "Jeg vil snakke med Dig," siger jeg. - "Kan Du ikke snakke!" siger han, immervæk tvær og knortet. - "Hør!" begyndte jeg; "da Du havde sagt hende Dit Ærinde, hvad svarte hun saa egentlig? gjengiv mig hendes ipsissima verba!" "Det er snart gjort" svarede han; hun sagde: "*Tør jeg give Dem et Hjerte, som tilhører en Anden?*" - "Attendez!" siger jeg: "er Du vis paa, om hun sagde "*Tilhører*" eller "*har tilhørt?*" for der er en Fandens Forskjæl paa Præsens og Præteritum." - "Hm!" siger han, "det - er - muligt - men i al Fald er jeg jo tilovers." - "Ikke heller det," raabte jeg; og nu aabenbarede jeg ham Julianes første Tilbøjelighed, og endte med den Forsikkring: at da hun ikke havde kunnet faae Numer Een, vilde hun blive sjæleglad ved Numer To. - Det smagte han paa. - Nu tilbød jeg ham, at tale hans Sag efter bedste Evne; men han spurgte mig: om jeg var gal? - Jeg forsikkrede ham, at jeg ikke feilede Noget paa Forstanden, og at jeg nok skulde incaminere Sagen paa den fineste Maade. "Gaae saa ad Helvede til!" raabte han, og vendte mig Ryggen. Jeg troede at kunne fatte den rette Mening af disse ublide Ord, og skyndte mig tilbage til meerbemeldte Tidselholt.

Her opsøgte jeg strax det stakkels Pigebarn, og fandt hende paa sit Værelse, hvor hun rigtig sad og flæbede over det bevidste Malerie. Og saa dybt var hun inde i sine mørke Betragtninger, at hun hverken hørte eller saae mig, førend jeg var midt inde i Værelset. Hille minsandten! hvor hun fik travlt: op fløi hun af Stolen, stak Billedet 226 hen paa Bordet - men med Bagsiden opad - vendte sig imod mig, satte et strængt Ansigt op, og spurgte: "Hvad behager?" Jeg blev jo lidt forbløffet, og svarede i min Forlegenhed: at jeg ledte efter Maler Skov. - "Og det her?" gjenmælede Hun. "Jeg skal gie mig den Frihed," tog jeg hurtig tilorde, "at sige Dem; jeg kommer lige herude fra Lystskoven, og der saae jeg Hr. Skov staaende ved den store Eegden samme, De veed, hvori Skomageren hængte sig forgangen Aar, og saa faldt det mig ind, at - " - Om Forladelse, at jeg falder Dem ind i Talen!" knebrede hun; "skal De ikke see ind i Stuen? mine Forældre ere vistnok tilstæde." Dermed vendte hun mig Bagklædningen til; og jeg pillede af ligesaa klog som jeg var kommen.

Jeg har nu en særdeles Lyst til at stifte Forbindelser, og jeg tør smigre mig med, at jeg ofte har været heldig i mine Bestræbelser. Denne her paatænkte laae mig saa meget meer paasinde, som Juliane var gaaet Glip af Secretæren. Jeg troede derfor, at det var rigtigst, jeg henvendte mig til ham, som den der kunde være hende nogen Erstatning skyldig. Som tænkt, saa gjort. Jeg ilede til Rørkjær, og fortalte ham under fire Øjne Alt hvad jeg vidste fra først til sidst. - Han smilede veltilfreds og sagde: "Jeg har allerede mærket Noget - ypperligt min Ven! - der bliver vistnok med det første Bryllup paa Tidselholt. Hindringen fra hendes Side kjender jeg nok (Jeg ogsaa - tænkte jeg) - den udspringer fra et reent og ædelt Hjerte - aah! vær saa god, Kjære! og hold min Kone med Selskab: Hun er ved at vinde urede Silke; maaskee De kunde være hende behjælpelig." Med disse Ord forlod han mig, og jeg gik ind til Fruen.

At vinde Garn, hvadenten det nu er Silke eller Twist, har en særdeles Interesse for mig - at sige, naar det er i gordisk Forvikling. (Det vidste Secretæren godt). Hvad der falder af sig selv, det kjeder; men at beseire Vanskeligheder, at udvikle det indviklede, det er - hm! hvorledes skal jeg nu gjøre rnig forstaaelig? - hm! jeg veed ikke bedre, end at sammenligne rede og urede Garn med den socratiske Philosophie, og den Kantiske.

Nu vel! jeg tilbød Frue Skov min Tjeneste; og den blev antagen. Men vist er det, at "Kritik der reinen Vernunft" ikke har brudt mig nær saa meget som Frue Skovs krakielske Silkegarn - jeg blev ikke færdig med mit Vindsel før langt ud paa Eftermiddagen.

227

Secretæren var endnu ikke kommen tilbage, da jeg sparkede af ad Tidselholt til; jeg længtes efter at vide: om vi skulde have Bryllup der, eller ikke. - I Lystskoven, man veed nok, var gode Udsigter til det første. Her finder jeg nemlig paa hiin ominøse Bænk min Hr. Maler og paa hans Skjød - Juliane. Han havde sin ene Arm om hendes Liv, hun sin ene om hans Nakke; hendes anden Haand var beskjæftiget med Gulduhrkjæden* paa hans Bryst. Det var en malerisk Situation; jeg smagte allerede Skildpaddesuppen, Posteierne - - - - -**

Bryllup

Det var paa et hængende Haar: "at Kagen kunde faldet i Asken," som det hedder, og de tvende unge Menneskers smukke Plan til et lykosaligt Ægteskab være "røget i Lyset;" eller, rettere sagt: have strandet paa Justitsraadindens Æresfølelse og Selvstændighed. - Det forstaaer sig: der kan ingen miskjende Fruen, fordi hun fandt Betæneligheder ved - om jeg saa maae sige - at henslænge sin Datter til en characterløs Person. Justitsraaden, hvorvel en Mand af Ære, var ikke saa nøieregnende i dette Punkt; han lagde større Vægt paa vor Malers gyldne Fortjenester. - "Han er Eier" sagde han frimodigt til sin Kone, "af en halv Tønne, det er meer end en heel Justitsraad." Dette indrømmede hun, men lagde ham derhos paa Hjerte: "ifald Du nu skulde blive Etatsraad, - som Du vistnok har gyldig Fordring paa - og saa vor Datter - en slet og ret *Madame!* Det er Degnens Kone ogsaa." Det kneb for Justitsraaden; men han tabte endnu ikke Modet: "I Frankrig" sagde han, "der kalder man en Dronning Madame, og i Tydskland kaldes en Degnekone Frue; hvilket er saa meest?" - Justitsraadens Frue svarede hertil intet, men gik ud i Kjøkkenet, og gav sig til at rumstere med Pigerne; hvilket Manden af lang Erfaring nok vidste betydede saameget som: at hun lod ham beholde Ret. - Alligevel var Sagens Udfald stedse tvivlsomt; thi vor Frue havde unægtelig Ret til at føre nye Beviser i Sagen. Men inden hun i saa Henseende havde fattet nogen Beslutning, kom vor Maler og fremlagde * - * 228 i Retten: 1) til Justitsraaden et Merskums Pibehoved (Consistorialraaden har anslaaet det til en Værdie af fyrgetyve Rigsbankdaler) og 2) til Justitsraadinden et Shawl, som troværdige Koner har forsikkret mig, ikke kunde faaes hos Kierkegaard for halvtredssindstyve. Det bandt Læset; forrige Hr. Skov slet og ret stod nu for Hendes Naade som en godt characteriseret Herre.

Aldrig saasart havde vor Elsker erholdt Bevillingen, før han sørgede for Kongebrev, og Brylluppet berammedes til ottende Dagen efter at Juliane havde siddet førstegang paa hans Skjød. - Dette Hastværk havde ellers slet ingen anden Grund, end at Hr. Skov havde i Sinde at kjøbe en Landeiendom; og i saadant Fald er man naturligvis alletider bedre tjent med Kone end med Huusholderske.

Rigtignok fik jeg nu selv hverken Juliane, ikkeheller den Herregaard, Secretæren kunde have foræret mig, hvis han havde villet; men jeg tog min Opreisning ved Gildebordet, om hvilket jeg ikke siger mere, end at Kokkekonen havde uddannet sig i - - - - -*

Med Fætters Bistand lavede jeg ogsaa en Vise, i samme blomstrende Stil som den til Wilhelmines Bryllup, og frembærer jeg den her som sidste Ret:

Blomsterkrands

paa Brudens Hoved af det østerlandske Blomstersprog med Flid udspunden og siirligen bunden den 14de December 1839 paa Tidselholt af

Peer Syvspring.

1. Maanedrose

Qvindeskjønbed ligne Vi

*Jo ved Rosen røde,
Og den søde Ild, hvori
Unge Hjerter gløde.
Maanedrosen siger Dig:
"Legemsskønhed svinder;
Hjertets uforgængelig
Tiden overvinder."*

* 229

2. Orange

*Taus udi sin fulde Pragt
Guldorangen gløder,
Som en Brud i Høitidsdragt
Elskerblikket møder.
Tanken, som i Løndom boer,
Skal i Sang nu lyde:
"Tro mig! Tungen mangler Ord
Hjertets Sprog at tyde."*

3. Kongelys

*Riigt paa Blomster og paa Frugt
Kongelyset kneiser,
Det sin Pyramide smukt
Over alle reiser.
Hvad ved Blomsten er at see,
Vil nu Skjalden sjunge
"Din Haand gjør mig rigere
End den største Konge."*

4. Fløielsblomst

*Amors Aag er altid blødt,
Hymens kan det vorde;
Om endogsaa Suurt med Sødt
Ofte blandes torde.
Trofast Haand er blød og varm,
Livets Torne bryder.
"Haand i Haand og Barm mod Barm
Trods til Skjæbnen byder."*

230

5. Natviol

*I den stille Aftenluft,
Som til Søvn indbyder,
Natviolens søde Duft
Vaagen Elsker fryder;
Kjærligheden har sin Pol,
Som usynligt trækker;
"Midnatsmaanen er den Sol,
Som til Elskov vækker."*

6. Evighedsblomst

*Alderdommens Farve har
Sidste Blomst, jeg giver;
Som den er den stedse var,
Og bestandigt bliver.
"Saa ei heller Kjærlighed
Tiden blot tilhører;
Til et fjernt lyksaligt Meed
Kjærligt Venskab fører."*

231